

# Kirkehøjskolen

Roskilde Domprovsti

Efterår 2017

*Reformationen og os i dag*



*Er det Luther for os i dag?*

I anledning af Lutheråret i 2017 har det tyske legetøjsfirma Playmobil produceret en "special edition". Denne minifigur er blevet firmaets hurtigst sælgende, og når man ser ham, forstår man hvorfor. Der er lavet mere end en halv million figurer.

Martin Luther er med sine lidt over 7 cm. ikklædt datidens mode og er bevæbnet med fjerpen og sin egen oversættelse af Bibelen.

Han er klar til at lade sig fejre i 2017.

## **16. september 2017: "Hvorfor taler vi dansk? - Reformationen og sproget"**

Ved **Marita Akhøj Nielsen**, ledende redaktør i Det Danske Sprog- og Litteraturselskab og redaktør for Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab

**Sted: Jakobskirken, Astersvej 11, 4000 Roskilde**

Selvølgelig taler vi dansk i Danmark, hvad ellers – vil de fleste nok sige. Måske er vi bange for den engelske indflydelse, men for alvor tror vi ikke, at der kan tales andet end dansk i vores land.

Men det er ingen selvfølge. For 500 år siden var dansk ét blandt flere sprog i Danmark. I kirken og blandt de lærde var latin enerådende. Mange af landets indbyggere havde slet ikke dansk som modersmål. De talte plattysk, norsk, islandsk eller færøsk. Plattysk stod meget stærkt. Det var handelssproget i hele Østersøområdet, og næsten alle danskere forstod plattysk. Så dansk var trængt. Men reformationen ændrede situationen. For Luther var alle kristne lige for Gud. Det var vigtigt, at alle kunne forstå, hvad kristendommen gik ud på. Derfor skulle bibelen oversættes til dansk, og der skulle synges danske salmer ved gudstjenesterne. På den måde blev Luthers 95 teser fra 1517 en af grundene til, at vi taler dansk i dag – selv om de var på latin og slet ikke handlede om sprog.

## **7. oktober 2017: "Hvorfor er vi så enestående?"**

Ved **Christian Hjortkjær**, ph.d. og højskolelærer på Silkeborg Højskole.

**Sted: Sankt Jørgensbjerg Sognegård, Møllehusvej 120, 4000 Roskilde**

Havde det ikke været for Luthers reformation, var vi aldrig blevet selvstændige, sekulære og demokratiske individer. Sådan lyder den klassiske forklaring, som desværre også er en bortforklaring. Luthers hensigt var ikke, at vi skulle blive mindre religiøse, men mere. Målet med hans reformation var ikke, at Gud skulle demokratiseres, men at vi alle skulle være præster.

Luther forsvarede sig med ordene: "Jeg står her og kan ikke andet". Han stod fast. Men først og fremmest stod han ene. I dag er det ikke blot individets pligt at stå ene – det skal også være enestående, unikt, autentisk. Helt modsat Luthers hensigt, er det religiøse kald blevet afløst af et kald til at realisere sig selv. Men står vi vitterligt ene? Eller er vi langt mere forbundne, end vi bilder os ind? Ved at se nærmere på arven fra Luther og særligt Kierkegaard, skal vi se, hvorfor det enestående individ både er verdenshistoriens største bedrag, og samtidig det højeste, man kan hjælpe et andet menneske til at blive.

## **11. november 2017: "Reformationen og musikken"**

Ved **Sven Rune Havsteen**, lektor, ph.d., Afdeling for kirkehistorie, Det teologiske Fakultet, KU.

**Sted: Konventhuset, Domkirkestræde 10, 4000 Roskilde**

Den lutherske reformation lagde fra begyndelsen stor vægt på den musikalske dimension af forkyndelsen. Det skyldtes i høj grad Luthers positive indstilling til musik. Luther havde blik for salmesangen som religiøs kommunikationsform og hans produktion af salmer lagde grunden til en rig musikalsk tradition, som også har præget den danske gudstjeneste til i dag. Luthers interesse for musik var teologisk begrundet. Hans musiksyn blev formuleret i en række kortere tekster, som blev normative, og de var med til at legitimere den omfattende brug ikke alene af salmegenren, men også af kunstmusikken i bredere forstand. Foredraget vil præsentere udviklinger af den luthersk orienterede musik-teologi og give eksempler på fremtrædende musikalske genrer og deres transformationer i de lutherske kulturer, fx den åndelige koncert, motetten, kantaten, passionsmusikken (16.-18. årh.). Endelig vil spørgsmålet om, hvorvidt man kan tale om en "luthersk" musikstil eller æstetik blive berørt.

## **9. december 2017: "Luther opspind"**

Ved **Arno Victor Nielsen**, filosof og tidl. lektor i pædagogisk filosofi samt foredragsholder, kulturanmelder mv.

**Sted: Vindinge Sognegård, Tingvej 12, Vindinge, 4000 Roskilde**

Luther slog ingen teser op og sagde ikke: "Her står jeg, jeg kan ikke andet". Reformationen i bestemt form ental er opspind. Luthers virkelige fjende var ikke paven, men renæssancehumanismen. Alligevel kunne Hegel hævde, at med Luther begyndte moderniteten. Luther fejres i dag som nationalstatens, folkesprogenes, demokratiets, kapitalismens og velfærdsstatens ophavsmand. - Er der noget om snakken?

## PRAKTISKE OPLYSNINGER

Alle gange er kurset fra kl. 9.00 til 12.00.

Fra kl. 8.45 vil der være en kop morgenkaffe og lidt brød.

Der vil være en pause undervejs.

Tilmelding gælder hele forløbet (4 gange) og koster 300 kr.

Tilmelding kan ske fra 1. juli til 1. september 2017.

Tilmelding med oplysning om sogn skal foretages til Ulla Christensen på mail:

[Ullachr@mail.tele.dk](mailto:Ullachr@mail.tele.dk) eller telefon: 24 27 30 80.

**Husk at tilmelde jer pr. mail eller telefonisk før I indbetaler.**

Betaling sker via indbetaling til bank på:

Reg. nr. 9173 - Konto nr. 3429458404.

**NB: HUSK at skrive "Kirkehøjskole" og dit / jeres navn.**

Vil man betale kontant, kan det undtagelsesvist ske på den første højskoledag.

Da vi skal rundt i Provstiets sognegårde opfordrer vi til, at man finder sammen om at fylde bilerne og køre sammen.

Kirkehøjskoleudvalget: Mette Munk Bie, Kristian Gylling, Jørgen Gybel Jensen, Ole Rötzler Møller, Mogens Damm, Ulla Christensen, Jens Arendt og Jes Nysten.